

Pestprotocol

Dit pestprotocol heeft als doel dat alle kinderen zich bij De Avonturiers veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar De Avonturiers te komen.

1: Het fenomeen pesten/plagen

Vanaf ongeveer zeven/acht jaar is een kind in staat om langdurige vriendschappen te ontwikkelen. Kinderen willen graag bij een groep horen (sociale acceptatie) en willen dit hoe dan ook bereiken. Als dit niet lukt, bijvoorbeeld door het ontbreken van sociale vaardigheden, kan dit tot gevolg hebben dat een kind moeilijk vriendschappen sluit of afwijkend gedrag laat zien. Hierdoor is het kind meer kwetsbaar voor pesterijen.

a: Verschil tussen pesten en plagen

Pesten is niet hetzelfde als plagen. Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandelingen door één of meerdere kinderen gericht op één kind, dat niet in staat is zichzelf te verdedigen. Bij pesten is de macht oneerlijk verdeeld. Pesten heeft negatieve gevolgen voor het slachtoffer. Deze mag niet voor zichzelf opkomen noch zich verweren. Doet hij/zij dit wel dan kan dit een reden zijn voor degene die pest om het slachtoffer nog harder aan te pakken.

Bij plagen is er sprake van incidenten. Een kind zegt iets, een ander zegt iets terug en meestal is het daarna afgelopen. Vaak is het een kwestie van elkaar voor de gek houden. De machtsverhouding is gelijk. Plager(s) en geplaagde(n) hebben een gelijke of bijna gelijke macht. Bij plagen loopt de geplaagde geen blijvende psychische of fysieke schade op en is het in staat zichzelf te verdedigen. Plagen is niet als bedreigend bedoeld.

b: Hoe willen wij daarmee omgaan?

Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies en dergelijke kunnen aan de orde komen. Andere werkvormen zijn ook denkbaar, zoals een toneelstukje, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten/activiteiten. Het voorbeeld van de leidsters is van groot belang. Er zal minder worden gepest in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leidsters, ouders en kinderen wordt niet geaccepteerd. Leidsters horen een duidelijk standpunt in te nemen tegen dergelijke gedragingen. Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden is het afspreken van regels voor de kinderen.

d: Oorzaken van pestgedrag

Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan
- Een voortdurende strijd om macht in de groep

c: Pestsignalen

Signalen van pesterijen binnen de groep kunnen zijn;

- Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- Zogenaamd leuke opmerkingen maken over een mede BSO-kind
- Een ander kind voortdurend ergens de schuld van geven
- Beledigen
- Opmerkingen maken over uiterlijk (kleding, haardracht, bril)
- Isoleren/buiten sluiten
- Bezittingen afpakken/vernielen
- Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer
- Kind wil niet meer naar de BSO of is bang om naar de BSO te gaan
- Kind wil niet meer naar buiten of blijft in de buurt van de leidsters
- Kind klaagt regelmatig over buikpijn, hoofdpijn, etc.
- Kind ontwikkelt onzindelijk gedrag uit angst/spanning

Deze lijst kan nog verder worden uitgebreid; je kan het zo gek niet bedenken of volwassenen en kinderen hebben het bedacht. Leidsters en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

2: Uitgangspunten/regels voor het pesten bij De Avonturiers

A: Uitgangspunten:

- 1: Inschakelen van de leidster wordt niet opgevat als klikken
Vanaf de kleutergroep wordt dit bijgebracht door te zeggen "Je mag niet klikken, maar als je wordt gepest of als je ruzie hebt met een ander en je komt er zelf niet uit, dan mag je hulp vragen bij de juf/meester/leidster" Dit wordt niet gezien als klikken.
- 2: Een kind heeft de verantwoordelijkheid om het pestprobleem bij de leidster aan te kaarten.
Alle kinderen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.
- 3: Samenwerken zonder bemoeienissen;
De Avonturiers en de ouders halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar De Avonturiers komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen achter de rug om van het kind want dat kan het vertrouwen beschadigen. Bij problemen van pesten zal De Avonturiers verantwoordelijkheid nemen en

indien nodig overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van De Avonturiers.

B: Regels

- Behandel een ander kind zoals je zelf behandeld wil worden..
- Kom alleen aan een ander als de ander dat ook wil
- Noem elkaar bij de voornaam en gebruik normale woorden. Als je kwaad bent, probeer dan eerst samen te praten en als dat niet lukt, dan ga je naar de leidster toe.
- Vertel het aan de leidster als er iets gebeurt is wat je niet prettig of gevaarlijk vindt.
- Vertel de leidster wanneer jezelf of iemand anders gepest wordt.
- Blijft degene die pest doorgaan dan dat aan de leidster vertellen. Kinderen die pesten zitten zelf in de nesten! Word je gepest praat er thuis ook over, je moet het niet geheim houden.
- Probeer iedereen bij de groep te betrekken en wees eerlijk en direct
- Pak alleen andermans spullen als je daar toestemming voor hebt
- Luister naar elkaar
- Nieuwe kinderen willen we goed ontvangen en opvangen. Ze zijn ook welkom op onze BSO
- Probeer eerst een ruzie bij te leggen door met elkaar te praten. Na het uitpraten kunnen we ook weer vergeven en vergeten.

Kinderen kunnen op elke locatie een aanvulling geven op deze vastgestelde regels, in overleg met de leidsters. Die aanvulling wordt opgesteld, door en met de groep, dit zijn de zogenoemde groepsregels. Zowel De Avonturiers regels als de groepsregels zijn bekend bij de kinderen en worden desnoods opgehangen op de locatie. Daarbij kan elke week een regel van de week gekozen worden, waarbij deze regel van de week goed zichtbaar overal wordt opgehangen.

3: Aanpak van de ruzies en pestgedrag in verschillende stappen

Wanneer kinderen ruzie met elkaar hebben en/of pesten proberen zij en wij;

Stap 1:	Er eerst zelf (en samen) uit te komen.
Stap 2	Op het moment dat één van de kinderen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem bij de leidsters voor de leggen.
Stap 3	De leidster brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderinggesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.
Stap 4	Bij herhaling van pesterijen/ruzies tussen dezelfde kinderen houdt de leidster de kinderen aan de gemaakte afspraken. Iedere keer dat degene die pesten zich niet aan de afspraken houden neemt de leidster een duidelijk standpunt (zie consequenties) in en wordt er een aantekening gemaakt in de overdrachts-map.
Stap 5	Na vier aantekeningen worden de ouders van het gepeste en pestende kind ingeschakeld.
Stap 6	Bij aanhoudend pestgedrag kan een externe deskundige worden ingeschakeld.
Stap 7	Indien er na overleg met de ouders nog steeds geen verbetering is dan wordt het pestende kind tijdelijk van De Avonturiers geweerd of overgeplaatst naar een andere locatie (indien mogelijk).
Stap 8	In extreme gevallen kan een kind op de groep geweigerd worden

4: Begeleiding vanuit de BSO

a: Begeleiding naar het gepeste kind;

- Medeleven tonen en luisteren en vragen; hoe en door wie wordt er gepest
- Nagaan hoe het kind zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten.
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die iemand die pest wil uitlokken. Het kind in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld niet afzonderen.
- Het gepeste kind in te laten zien waarom een kind pest
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil
- Sterke kanten van het kind benadrukken
- Belonen (schouderklopje, aai over de bol) als het kind zich anders/beter opstelt
- Praten met de ouders van het gepeste kind en de ouders van het kind dat pest.
- Het gepeste kind niet over beschermen. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.
- Begeleiding naar degene die pest:
- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen, thuissituatie)
- Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste
- Excuses laten aanbieden
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft
- Pesten is verboden in en om de BSO; wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest belonen als het kind zich aan de regels houdt
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de “stop-eerst-nadenken-houding” of een andere manier van gedrag aanleren
- Contact tussen ouders en BSO; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD
- Zoeken naar een sport of club waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.

b: Ouders van gepeste kinderen;

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind
- Als pesten niet op de BSO gebeurt, maar buiten de BSO, probeert u contact op te nemen met de ouders van degene die pest om het probleem bespreekbaar te maken
- Pesten op de BSO kunt u het beste direct met de leidster bespreken
- Door positieve stimulering en zogenoemde schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terugkomen
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt

c: Ouders van een kind dat pest;

- Neem het probleem van uw kind serieus
- Raak niet in paniek; elk kind loopt kans “pester” te worden
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet

- Besteed extra aandacht aan uw kind
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van de BSO staat

d: Alle andere ouders;

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag
- Geef zelf het goede voorbeeld
- Leer uw kind voor anderen op te komen
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen

REGISTRATIEFORMULIER PESTEN.

GROEP: MELDING:	DATUM	GROEPSLEIDING:
1: MELDING: WAT GEBEURT ER? Beknopte omschrijving, melding in het team.		
2: IS HET PESTEN? Zie protocol pesten		
3: WIE WORDT / WORDEN GEPEST? Naam / namen		
4: WIE PEST(EN)? Naam / namen		
5: ANDEREN BETROKKENEN? Naam / namen		
6: OUDERS INLICHTEN? Ja / nee + waarom		
7: ACTIE: PLAN VAN AANPAK: Gepeste kind(eren) Degene die pesten Anderen, zwijgende middengroep Groepsleiding ouders		
8: evaluatie na 1 maand		
9: evaluatie na 3 maanden		
10: einde of voortzetting actie of andere actie		